

De Paarse bergen, de groene long van Nanjing met op de voorgrond het mausoleum van Sun Yat-Sen, grondlegger van het moderne China

Zakenreizen

Je hoeft de bestuurders in Nanjing niet uit te leggen dat Nederland niet de hoofdstad van Zweden is

» Yvonne van der Heijden

Nanjing

Vriendelijke, groene familiestad

'Samen eten is voor de Chinezen heel belangrijk om vrienden te maken en te kijken wat voor vlees ze in de kuip hebben. Tijdens onderhandelingen zijn ze erg zakelijk, maar dat zakelijke masker gaat af als je gaat eten. Tijdens een maaltijd praat je over persoonlijke dingen en toon je interesse in de mensen en in het bedrijf. Op die manier wordt het ijs gebroken. De bedoeling is elkaar beter te leren kennen en een vertrouwensband op te bouwen. Het hoort hier bij de zakelijke gewoonten.'

Esther Muilerman-Guitjens kent de zakelijke gewoontes in Nanjing, op 300 kilometer van Sjanghai, van haver tot gort. Als directeur van het Netherlands Business Support Office (NBSO) functioneert ze in een groot netwerk van Chinese en buitenlandse bedrijven en lokale bestuurders. 'Een NBSO helpt Nederlandse ondernemers contacten te leggen en hun weg te vinden om hier zaken te doen, ongeveer zoals een economische afdeling van een ambassade of consulaat-generaal. In totaal hebben zes steden in China een NBSO. De Economische Voorlichtingsdienst (EVD) in Den Haag is ons hoofdkantoor', legt Muilerman uit.

Ze prijst zich gelukkig in de hoofdstad van de provincie Jiangsu te kunnen werken. 'Nanjing ligt

op de zuidoever van de Jangtse-rivier en dat is van oudsher een industriegebied. Heel veel industriële sectoren zijn erg goed vertegenwoordigd. Automotieve, elektronica, petrochemie, machinebouw en textiel zijn de belangrijkste economische pijlers. Maar ook scheepsbouw, farmaceutica en

'CHINEZEN KOMEN ALTIJD EEN MINUUT OF VIJF TE VROEG, OMDAT ZE PER SE OP TIJD WILLEN ZIJN'

bouwmaterialen spelen een belangrijke rol. De stad heeft bovendien de grootste binnenhaven van China met veel containeropslag. De bevolking hier is hoogopgeleid. Daarom vinden Nederlandse bedrijven hier over het algemeen vlot een partner.'

Een ander voordeel is volgens haar dat veel lokale en provinciale bestuurders uit deze welvarende provincie Nederland al kennen omdat ze er ooit op bezoek zijn geweest. 'Je hoeft niet uit te leggen dat Nederland niet de hoofdstad van Zweden is.'

Dat betekent echter niet dat Muilerman achteroverleunend op haar kantoor kan blijven zitten.

'Ze kennen Nederland hier van landbouw, voetbal, klompen en molens. Voor mij en mijn Chinese collega Steven Xu is het zaak de onbekende sectoren waar Nederland sterk in is, te promoten, zoals milieutechnologie, ict en biotechnologie.'

Haar ervaring is dat Chinezen in zakelijke contacten naar de persoon toe erg beleefd zijn en op tijd komen voor afspraken. 'Ze komen altijd een minuut of vijf te vroeg, omdat ze per se op tijd willen zijn. Als ze het door omstandigheden niet kunnen halen, bellen ze. Of ze bij het nemen van beslissingen planmatig te werk gaan? Waarschijnlijk wel maar dat is mij niet altijd duidelijk. Je krijgt nooit het hele overzicht. Vaak zullen er wel redenen zijn waarom iemand een bepaald besluit neemt, maar je komt er nooit helemaal achter.'

Relatief kleine stad

Ook in Nanjing, met 5 miljoen inwoners een relatief kleine stad in China, is de economische ontwikkeling in de afgelopen jaren in een sneltreinvaart gegaan. De dorps sfeer die begin jaren negentig nog in het centrum hing, is verdwenen. Wolkenkrabbers en brede straten bepalen nu het beeld. Het tempo van leven en werken is

Esther Muilerman-Guitjens (36) heeft Chinees gestudeerd en woont negen jaar in Nanjing. Zij is vanaf de oprichting in 1997 directeur van het Netherlands Business Support Office. Ze is getrouwd en heeft twee jonge kinderen

Zakenreizen Nanjing

Rondom Olympisch stadion, Jimming Tempel, brug over de Jangtse en de Nanjing metro

in een hogere versnelling gekomen. Muilerman: 'In vergelijking met 1997, toen ik hier begon te werken, is er een duidelijk verschil. Toen ik hier aankwam lag het tempo wel een paar tandjes lager. Je kon rustiger werken. Nu hebben ook de Chinezen een volle agenda. Er is een grote concurrentie tussen de steden om buitenlandse investeringen binnen te halen, dus het moet allemaal sneller.'

Muilerman vindt het prettig wonen in Nanjing. 'Het is een vriendelijke stad. Heel leefbaar, ook voor buitenlanders. Er is veel groen. Zelf woon ik met mijn gezin op de Paarse Bergen tussen twee grote parken in. Ideaal voor de kinderen. De mensen in Nanjing zijn van nature vriendelijk en behulpzaam, en altijd in voor een grapje. Er is

een internationale school en een buitenlandse kliniek met een Duitse arts. Er zijn veel mogelijkheden om te sporten. Het is echt een familiestad.'

Er wonen ongeveer veertig Nederlanders in de stad, vijftien kinderen inbegrepen. Muilerman heeft veel contact met hen en met andere buitenlanders. 'De Nanjing International Club en de Europese Kamer van Koophandel in China zijn twee belangrijke organisaties die van alles organiseren. Dat gaat van gezinsuitjes en diners tot spreekbeurten en workshops. Ik adviseer buitenlandse ondernemers die zich hier vestigen altijd van beide clubs lid te worden. Er zit veel informatie en je leert er veel mensen kennen.' ■

WAAR?

HOTELS

Jinling Hotel, 2 Hanzhong Road, Nanjing. Sinds 1984 een van Nanjing's beste hotels met acht restaurants, waaronder Frans, Japans en Italiaans.

Sheraton Nanjing - 169 Hanzhong Road, Nanjing.

Grand Metro Park Nanjing is gelegen in het businesscentrum en gehuisvest in het voormalige Hilton Hotel. 319 East Zhong Shan Road, Nanjing, tel. 86-25-84808888.

RESTAURANTS

Er zijn veel goede restaurants in Nanjing en alle keukens van de wereld zijn wel vertegenwoordigd. Persoonlijke favorieten van Esther Muilerman: **Swede & Kraut** (internationaal); **The Blue Marlin** (internationaal); **Bella Napoli** (Italiaans); **Punjabi** (Indiaas); **Golden Harvest** (Thais); **Tairyo** (Japans) en **Tacos** (Mexicaans). Uiteraard kun je in Nanjing ook voortreffelijk Chinees eten.

BARS, KROEGEN en CAFÉS

In het zogeheten 1912-gebied - waar ze proberen de sfeer terug te brengen van rond 1912, toen de Chinese vader des vaderlands, Sun Yat-sen, de Republiek China uitriep en Nanjing de hoofdstad maakte - wordt een heel nieuw uitgaanscentrum gecreëerd met restaurants en trendy nachtclubs.

Het proberen waard zijn **Danny's Irish Pub** en de **Jazz bar** in het Sheraton Hotel, en **Scarlet Bar**, **Castle Bar**, **77 Bar** en **Blowing in the Wind** in het centrum van de stad.

DOEN

Wandelen en picknicken in de **Paarse Bergen**, de groene long van Nanjing. Daar liggen zowel de graftombe van Sun Yat-sen (1866-1925) als van de eerste Ming-keizer, Hong Wu, die in 1398 overleed, in prachtige parken.

De Confucius tempel **Fuzi Miao**, in het zuiden van Nanjing, ligt in een groot voetgangersgebied met huizen in de stijl van de laatste keizerlijke dynastie, de Qing. Er zijn marktkraampjes en antiekwinkeltjes. Je kunt er met een bootje over de rivier.

Voor kinderen is een bezoek aan **Underwater World** met een dolfijnenshow leuk vermaak. Er is ook een dierentuin en een dinosaurussenpark in de buurt. Veel parken hebben een overvloed aan speeltoestellen.

MUSEA

Het **Nanjing Museum** is na renovatie op westerse leest geschoeid en heeft Engelse teksten bij de kunstvoorwerpen uit alle periodes.

Het **Memorial of the Nanjing Massacre** is een indrukwekkend monument met informatie en foto's over het door Japanse soldaten in 1937 aangerichte bloedbad, waarbij volgens schattingen van historici zeker 300.000 burgers zijn vermoord.

